"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year $4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази на тиждень.
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стоваришене "Українських Робітничих Вістий".
Передплата на рік $4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщених в газеті рукописий не звертаєть ся, хіба що дописуватель виразно зазначить, що бажає зворотy своєї рукописи на случай її непоміщеня та залучить почтову марку на її пересилку.

НЕБЕЗПЕКА НОВОЇ ВІЙНИ.

Про нову війну говорить ся вже від якогось часу отверто скрізь: і в пресі, і в парляментах, і на конференціях дипльоматів, і в церквах, і на вулицях. І то не про можливість її вибуху, але просто, як про консеквентну неминучість.

Гасло Антанти: "Війна за припинене дальших воєн", яке так грімко лунало протягом послідної світової різні, лопнуло мов банька з мила; всі, здаєть ся, про нього забули. Лопнув і сам "нерозривний" союз "демократичних країн" — Антанта. Не могли погодитись при розподілі добичі. Дерлись, метушились, топтали одна другій імперіялістичні нагнітки, посварились і розбились. Тепер іде гризня за те, хто в кого зможе ще без воєнної розправи вирвати вартіснійший шматок спірних останків з нафтою, вуглем, зелізом і т. д. Хто зможе краще приссатись до експльоатації ново-загарбаних жерел сирівців і ново-прибраних до рук робочих мас, щоб, скріпивши свої сили, кинутись на своїх конкурентів і силою усунуту їх собі з дороги.

Дві недавні союзниці — Франція і Велика Британія стали нині завзятими суперницями. Дарма, що се суперництво все ще до певної міри обі вони "стидливо" скривають. І політичним анальфабетам нині вже ясно, що їхня "приязнь" пішла в дубину. Їхні інтереси з'ударились.

Франція, користаючи з заклопотаня Великої Британії справами на Близькім Сході, намагаєть ся цілковито покорити собі Німеччину, забрати собі її богаті жерела сирівців, запрягти німецьких робітників служити рабами її капіталови і стати панею европейського континенту. Тому вона заняла збройною силою Рурський район і поволи посуває свою збройну інвазію щораз дальше, ніби то під претекстом екстренних мір для приневолення Німеччини до заплаченя належних рат на рахунок воєнних відшкодовань. Вона відкликаєть ся на безглузді постанови Версальського мира, але всякому очевидно, що се просто лише "маніпуляція". Великій Британії се не на руку, бо в Німеччині вона має добрий ринок і вона заінтересована в піддержаню Німеччини. Через те Велика Британія проти французької інвазії.

За походом Франції на Німеччину слідять всі прочі більші і менші імперіялістичні хижаки. Вони-ж не втерплять, щоб не взяти участи в розграбленю Німеччини, коли вже до сего прийде. Всі-ж вони розуміють, що без збройного порахунку тут не обійдеть ся і тому скрізь йде мова про нову війну. Франція укріплюєть ся зі всіх сторін. Вона підставляє ногу Великій Британії на Близькім Сході всякою крутнею з Турками, а в Европі скріпляє сили своїх васалів, щоб використати їх в потребі для себе. Отсе на днях французький парлямент ухвалив позичити Польщі 400,000,000 франків, як "доброму приятелеви в потребі". Не трудно здогадати ся, що ся позичка піде на скріплене і забезпечене польської армії, якої потрібно буде Франції.

Небезпека війни викликана інвазією Рурського району звернула на себе увагу Союза Соц. Радянських Републик, котрий, хоч і не бажає війни, не може віднестись байдужно до неї на випадок її вибуху.

Та найбільше заінтересовані сею небезпекою нової війни робітничі маси, котрі завсігди у війні поносять її тягарі і жертви. Їх-же, а не кого іншого заставлять проливати свою кров і мордувати себе за інтереси капіталістичних кровопійців. Тому то в робітничих масах в Европі і других частях світа почав ся противоєнний рух. Перш за всіх противоєнну пропаганду і приготованя до противоєнної акції ведуть комуністи. В Ессені, як вже відомо, зібрались представники комуністичних партій Німеччини, Франції, Англії, Італії, Чехословаччини, Бельгії і Голяндії і рішили підняти акцію проти інвазії Рурського району, яка несе з собою нову війну. За ними пішли організовані робітники ріжних країв. Почалась вже широка противоєнна пропаганда. Навіть консервативні трейд-юнії з під Амстердамської опіки заговорили проти небезпеки нової війни.

Але робітникам на самім говореню ограничитись не можна. Треба організувати по всіх краях робітничі сили для війни проти війни. А всяку спробу імперіялістів розпочати нову світову різню треба повернути проти них самих і довести остаточно до знищеня самих причин сучасних імперіялістичних воєн. А причини сі криють ся в основах теперішного громадського ладу.

Отже, хто щиро бажає покінчити з новими війнами, хай стає до боротьби за знищене капіталістичного ладу і заведене комунізму.

МАНІФЕСТ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ КАНАДИ

В СПРАВІ НЕБЕЗПЕКИ ЗВЯЗАНОЇ З РУРСЬКОЮ ІНВАЗІЄЮ.

Французька інвазія Рурського району викликає духів 1914—1918 років. Виправдуючись невдалою фікцією про "приневолене Німеччини до плаченя", французький імперіялізм побрязкуючи острогами машерує в економічне серце Німеччини. Франція використала хвилю, коли Велика Британія є пильно занята поширюванем свого впливу на Близькім Сході, для того, щоб забезпечити своє становище на континенті. Зраджуючи Велику Британію в Льозанні з повною самопевністю імперіялістичної жадоби, французькі капіталісти забирають вуглеві копальні, котрі дадуть їм змогу розвинути їхні зелізні рудники і повести успішну конкуренцію з Британією за ограничені ринки капіталістичного економічного світа.

Тимчасом Велика Британія зрозуміла, що концентрація її старань задля рабунку нафтових піль Близького Сходу і її придержуване ся руйнуючих постанов Версальської мирової угоди промостили дорогу французькій інвазії зі всіми можливостями війни і руїни. Вона також побачила, що Франція відкинула геть всі гіпокритичні фази, що вязали воєнних лордів вузлами людської різні, і отверто забезпечує своє економічне положене на кошт Британії.

Куно, Стіннес і промислові капіталісти Німеччини сидять спокійно і ждуть на розвиток подій, які рішать про те, чи вони будуть змушені ділитись продуктами праці визискуваних і угнетених мас Німеччини з Францією, Англією чи Америкою.

Неминучим вислідом інвазії Рурського району буде війна. Війна в Европі не означатиме забезпеченя для робітничої кляси Канади. Город імперіялістичної війни завсігди був зливаний кровю і сльозами робітників. Ми взиваємо пролетаріят Канади до війни проти всіх імперіялістичних війн, до злуки, щоб вимогти знищене сего розсадника будучих війн — Версальської угоди, та щоб тягар послідної війни і економічної відбудови порушованої продукційної системи понесли виновні за пролив крови імперіялісти Франції, Британії, Німеччини, Злучених Держав і Канади.

Центральний Екзекутивний Комітет
Робітничої Партії Канади.

ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ В РОЛІ НАЙМИТА КАПІТАЛУ.

Недавно ми писали в статі "Нема ріжниці", що українська інтеліґенція з буржуазною ідеольоґією, як і інтеліґенція инших народів з такою-ж ідеольоґією, є для робітничої кляси таким самим ворогом і заслугує з її сторони на таке саме поборюване, як і дійсна буржуазія.

Найкращим приміром сему може послужити лідер італійських фашістів, а тепер ще й премієр Італії — Беніто Муссоліні. Ще до недавна сей чоловік був бідним умовим робітником (інтеліґентом) — учителем, редактором і т. п. Ніхто нігде не чув, щоби він одідичив якесь майно, щоби став купцем чи фабрикантом, словом — щоби після свого економічного становища міг зачислити себе до капіталістичної кляси. А проте — Муссоліні є нині найвірнійшим оборонцем інтересів капіталістичної кляси і найбільшим ворогом робітництва, якого коли світ бачив. На Муссоліні дивить ся нині з гордістю і вдоволенем та надією буржуазія цілого світа. Його слідами старають ся йти найскрайнійші реакціонери инших країв. Словом — Муссоліні є нині божком для цілої капіталістичної кляси.

Отсе є маленький примір, як не дійсний буржуй, а лише інтеліґент з буржуазною ідеольоґією, є найбільшим оборонцем капіталізму з одної сторони, а найзавзятійшим ворогом працюючої кляси — з другої.

І чи такого інтеліґента з буржуазною ідеольоґією не має поборювати робітнича кляса? Лише крайний дурень може сказати, що ні.

Але ми оставмо Муссоліні, який вже є при кермі держави, хоч він був ворогом робітництва заки ще прийшов до власти, а перейдім до подібного приміру на галицькім українськім ґрунті, де "нашої" держави нема.

Як відомо, українська буржуазна інтеліґенція і псевдоінтеліґенція відпекуєсь на чім світ стоїть від всякої буржуазности, бо, мовляв, серед Українців нема буржуазії. На поміч тій інтеліґенції поспішив навіть польський прокуратор Ґіртлер у Львові, який заявив на недавнім процесі комуністів, що нема української буржуазії, бо українська інтеліґенція, **так як і польська,** є така бідна, що має всего по два убраня. Отже подивимо ся, чи дійсно та українська буржуазна інтеліґенція така свята, як її малюють, чи дійсно вона знає лише селян і робітників, з котрих після неї має складати ся цілий український нарід, чи дійсно вона не має нічого спільного з буржуазією і капіталізмом, як се вона заявляє.

Щоби показати противне, ми беремо тут за примір статю галицького інтеліґента С. Томашівського в однім із послідних чисел львівської "Свободи", коли вона виходила ще дневником. С. Томашівський, о скільки нам відомо, не є ніяким богачем, він не є буржуєм після свого економічного становища. Він собі типічний галицький український інтеліґент — професор ґімназії (бувший, бо тепер перебуває в Берліні). А проте що він пише. Ось послухайте.

В "Свободі" з 26. грудня м. р. є докінчене кореспонденції Томашівського з Берліна п. н. "З політичної хроніки". Кореспонденція ціла була поміщена в двох числах і обговорювала чотири осібні питаня. Послідне з них було "Ірляндська конституція". З нагоди наданя Англією ірляндському населеню "Вільної Ірляндської Держави", С. Томашівський по коротенькім вступі про сей факт пише:

> "У нас ірійська справа була завсігди і є тепер популярна. Ми любимо говорити і писати про анальоґічні становища Ірляндії й України (з окрема Галичини), й ірійські методи боротьби називаємо зразковими і придатними в нашій потребі, натомісць мало думаємо про те, що нас ріжнить від Ірійців та що в сих їхніх окремішностях достойне уваги і наслідуваня".

Навівши дальше ріжниці між Ірляндією і Галичиною, особливо щодо їх ґеоґрафічного положеня, Томашівський пише слідуюче:

> "Все те дає Ірійцям висшість над Українцями, одначе в сьому напрямі ми безрадні і **наслідувати їх не можемо, хоч би й хотіли, а в кождім разі не зараз.** Та є ще инші цікаві прикмети ірійського руху".

Тут вже шановний професор виразно заявляєть ся проти т. зв. "ірляндської боротьби" проти польських панів в Східній Галичині, про що так залюбки говорили нераз "патріоти", особливо в Канаді і Злучених Державах. Говорили, кажемо, а не вели тої "ірляндської боротьби". Тут вже видно виразне стремлінє зі сторони Томашівського і "Свободи" — не бороти ся з польськими панами, а добивати з ними згоду.

А зараз дальше по наведенім цитаті Томашівський пише ось що:

> "Поперед усього, ірійський рух на-скрізь консервативний. Там ніхто, а в кождім разі мало хто, **не змагає до того, чого досі не було,** а що має спасти націю; навпаки, там йшла безупинна боротьба за привернене минулого, ранійших прав, колишної державної самостійности, навіть за воскресене завмерлої вже мови. **Там велика земельна власність також у чужинецьких руках, одначе ніхто з Ірійців не зїхав з глуздів, щоб за приміром Української Центральної Ради або Директорії проголошувати земельний комунізм.** Навіть домаганє републиканського устрою було тільки тактичним гаслом для тих, які бажалиб зірвати всяку навіть номінальну звязь із В. Британією, а ніколи безоглядною цілию, самою для себе. Так само роля церкви і становище духовенства в Ірляндії і на Україні — се щось таке, чого годі ставити одно побіч одного".

Ось тут і проявляєть ся в повній наготі "небуржуазність" Томашівського і галицьких петрушевичівців зі "Свободи". Галицький інтеліґент перше всего з вдоволенем заявляє, що ірляндський рух наскрізь консервативний. А дальше каже, що в Ірляндії ніхто, а в кождім разі мало хто, не змагає до того, чого досі не було, — себто до соціялізму чи комунізму. Так лікує галицький професор, хоч рівночасно грубо минаєть ся з правдою, бо — в Ірляндії є досить сильна і впливова Комуністична Партія, бо в Ірляндії радикальна зелізнича юнія потрафила переводити успішно ґенеральні страйки вже за часів істнованя "Вільної Ірляндської Держави", бо Ірляндія видала навіть таких відомих борців за робітничу справу, як комуніст Джим Ларкін, який за комунізм сидів в тюрмі в Злучених Державах і тепер вертає до Ірляндії, як соціяліст Джеймс Коноли, який кілька років тому назад був розстріляний англійською владою.

Та вже вершком архиреакційности Томашівського є його заява, що хоч в Ірляндії **"велика земельна власність також у чужинецьких руках, однак ніхто з Ірляндців не зїхав з глуздів, щоби за приміром Української Центральної Ради або Директорії проголошувати земельний комунізм".** Оставивши "комунізм" Укр. Центр. Ради або Директорії на боці, замітним в сій заяві є одне: **Томашівський є проти якогоб то не було нарушеня права власности на велику земельну посілість, хочби вона належала і до чужинців.** Иншими словами — **Томашівський, а за ним і "Свобода", яка його статю без коментарів помістила, є за тим, щоби велика земельна посілість в Східній Галичині остала на дальше в руках польських дідичів на случай, як би до власти прийшов Петрушевич. А українські безземельні і малоземельні селяни, щоби на дальше остали наймитами на ланах польських дідичів.** Томашівський отверто називає варятами тих, які думали би зробити инакше.

Ось так пише не український буржуй чи капіталіст, але звичайний інтеліґент, що "має лише два убраня". Він не лише боронить тут капіталізму і виступає проти інтересів працюючої кляси, але й стає в обороні **польських дідичів проти українських селян,** які становлять більшість українського населеня в Східній Галичині.

Чи може ліпше боронити капіталістичної кляси чоловік, який після свого економічного становища належить до тої кляси? Ні! Лише раб, лише хам з кругів галицької української інтеліґенції може бути таким вірним псом капіталістичної кляси, в сім випадку польської і всякої иншої, яка має в своїх руках велику земельну посілість в Галичині.

Ось таких клясових і національних ворогів має українська робітнича кляса в особі української інтеліґенції з буржуазною ідеольоґією!

Як ми вже сказали в попередній статі "Нема ріжниці", буржуазна інтеліґенція є для українського робітництва і селянства тим самим, чим для робітничої кляси инших народів чи країв є дійсна буржуазія. І тому ся буржуазна інтеліґенція заслугує на таку саму боротьбу зі сторони української робітничої кляси, як і дійсна буржуазія инших народів чи країв.

Однаковий ворог — однакова боротьба.

КОЛИСЬ, А ТЕПЕР.

Перед пролетарською революцією в Росії я працював в однім маленькім місточку, в котрім жило поверх дві сотки українських робітників і робітниць.

Се діялось в 1916 році.

Всі робітники працювали, бо се були "медові роки".

В той час я мало інтересував ся робітничою орґанізацією, а лише думав про свої власні справи. Рахував кілько візьму на слідуючу пейду, кілько "бек-пейди", кілько те все буде виносити на австрійські корони, кілько за ті гроші можна буде купити моргів поля, коли Австрія побідить і т. д. і т. д.

Ґазети читав лише українські зі Злуч. Держав, бо вони "били" Москалів.

Словом сказати, то я був собі темним австрійським патріотом, яким мене зробила "Свобода", за що одного разу мав вже попасти до Капускейсінґ, до табору "австрійських бунтарів".

***

В місцевости, в котрій я працював, був маленький т. з. народний дім, а в тім домі якась українська патріотична орґанізація.

Дім побудовано якось припадково ще 1914 року, перед **провінціональними виборами.**

Я чув богато разів, що люди між собою говорили, що "завдяки виборам побудовано в... для українського народу дім".

Але я мало розумів ся на політиці і справи не розбирав.

Одного разу я припадково зайшов до того дому.

Там сиділо пів дозина "визначнійших Українців" тої місцевости і кількох робітників.

Один читав ґазету, а решта курили і говорили про війну, про австрійських офіцирів і т. инше.

До того місця я заходив потім кілька разів і все заставав одну і ту саму сцену.

***

Справа вимагала, що я був примушений опустити те місточко. Я виїхав на фарми і там перебув через кілька років.

Російський переворот поділав і на мене. Я почав інтересувати ся політичними справами і читати книжки та ґазети. Коли появились "У.Р.В.", я став їх передплатником. З "У.Р.В." я довідав ся, що українські робітники і фармері орґанізують ся.

Я полишив фарму і давай до міста. Се було на початку 1922 року.

Прибув на давне місце.

***

Скоро побачили мене мої давні колеґи, зараз запропонували мені, щоби я вписав ся в члени відділу У.Р.Д.

— А де ви сходитесь? — спитав я.

— До народного дому!

— Там де колись ловили мухи?

— Там, там.

— А се по якому?

— Ми вписались в члени тої орґанізації і переголосували стати філією Стов. У.Р.Д.

— І всі на се згодились?

— Всі, кромі "визначнійших".

— А де вони?

— Продають в сторах.

— Значить вже прогнані?

— Так.

***

Я зайшов на їх адміністраційний мітінґ.

Всі крісла заняті.

Члени побачивши нового чоловіка, постарались для мене о крісло.

Предсідатель щойно отворив збори.

Прийшла точка приниманя нових членів і внесено мене на члена.

— Ви, товаришу, годитесь стати в ряди нашої орґанізації? — спитав предсідатель.

— Годжусь.

Почав мені читати статут і давати поясненя про орґанізацію та про обовязки її членів.

Після заяви предсідателя переведено голосоване і мене принято одноголосно.

Я зложив $5.00 вступного і місячну вкладку.

Предсідатель проводив дальше мітінґом, а всі члени з великим заінтересованем розбирали кожду точку, що була на порядку дня.

В кутку сиділо дві женщини.

— Якось мало женщин, — подумав я собі.

Предсідатель покликує женщин до слова.

Се були делеґатки від женської робітничої орґанізації.

Вони мали свою окрему орґанізацію, але роботу виконували всі спільно.

Після справозданя делеґаток наступило справоздане комітетів, що завідують ріжними галузями роботи відділу.

Радили до 12-ої години в ночи і богато "нескінчених" справ осталось еще на слідуючий мітінґ.

Відспівано "Інтернаціонал" і всі розійшлись домів.

— Ну, як то все змінилось! — сказав я по дорозі до товариша. — Колись тут не було нічого.

— Се було колись, а се є тепер. Нові часи — нові люди! Се, що ви тепер бачите, зроблено з великим трудом.

Тої ночи я цілий час не спав, а лише думав. Я своїм власним очам не вірив, що я бачив колись, а що я бачу тепер.

Драпака.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

25. лютого 1919 р. загальний страйк гірських робітників в центральній Німеччині.

25. лютого 1921 р. відкрите V. Всеукраїнського Зїзду Рад.

26. лютого 1920 р. Всеукр Ц. В.К. оголосив постанову про обовязковість української мови для всіх установ України.

27. лютого 1664 р. польська шляхта розстріляла найбільшого лицаря великої селянської козацької революції XVII ст., вожда і оборонця голоти Івана Богуна.

27. лютого 1839 р. покарано на смерть С. Конарського, польського революціонера.

27. лютого 1901 р. замах Карповича на міністра народної освіти Боголепова.

27. лютого 1902 р. затверджено устав "Московського товариства взаїмної допомоги робітників в механічнім виробництві". В сьому товаристві Зубатов почав здійснювати свою провокаційну політику затемнюваня дійсних робітничих потреб. Сі спроби відомі під загальною назвою "Зубатовщина".

27. лютого 1918 р. радянська влада залишила Київ під натиском Німців.

28. лютого 1918 р. В.Ц.В.К. видав декрет про створене Червоної Армії.

ДО ЮВИЛЕЮ МАРІЇ ЗАНЬКОВЕЦЬКОЇ.

Відділ Мистецтва Головполітосвіти надіслав таку телеґраму артистці Заньковецькій.

"Головполітосвіта У.С.Р.Р. в день сороклітного ювілею Вашої славетної й цінної артистичної діяльности, горячо витає у Вашій особі великий тип жінки-селянки, так закінчено — ґеніяльно створений Вами на українській сцені. Головполітосвіта зробила відповідне внесене до Ради Народних Комісарів в справі наданя Вам почесного знаня Народної Артистки, вповні заслужене Вами, бо Ви все своє житє творили художні цінности для народу —трудящого люду українського села, окрашуючи його неприглядне житє й поширюючи культуру в його гущавинах. Бажаємо Вам і надалі богато літ хосенної творчої праці й блискучого успіху. Трудящий люд України та його пролетарська влада не забудуть Ваших заслуг, як не забудуть молоді покоління славетних сторінок, вписаних Вами в історію українського народного театру".

Для висловленя привіту на ювілейному вечері Заньковецької відділом мистецтв вибрано т. Кулика.

Журнал "Безбожник".

З метою поборюваня релігійних забобонів, комуністична орґанізація молоді в Москві видала перше число журналу "Безбожник". В журналі поміщено богато статий про початок релігії в дусі історичного матеріялізму. Крім сих научних статий поміщено сатиричні, літературні твори і богато ілюстрацій.

ЦІННА КНИЖКА.

Кождий український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотеці і користати з цінного наукового твору Юлія Ліпперта п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимає 400 сторін друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковім папері. На українську мову переклав П. Дятлів.

Ціна сеї книжки $2.50.

Замовленя посилайте на слідуючу адресу:

J. Boychuk
21 Denison Ave.,
Toronto, Ont.,
або на адресу:
Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
WINNIPEG, MAN.